

Voortgangsbericht duurzaam 's-Hertogenbosch

APRIL 2020

Voortgangsbericht

April 2020

Met dit voortgangsbericht houden wij u op de hoogte van de activiteiten over duurzaamheid in onze stad. Hieronder leest u een selectie uit de vele activiteiten van de afgelopen periode, verdeeld over de vier pijlers zoals beschreven in de Visie Duurzaam 's-Hertogenbosch.

Een gezonde, groene en klimaatbestendige gemeente

Een CO₂ – neutrale gemeente

Waardebewoud van grondstoffen

Duurzame mobiliteit

Coronavirus en duurzaamheid

Duurzaamheid. Klimaat. Er ging geen dag voorbij zonder dat je erover las, hoorde of het aan den lijve ervaarde..... Dat was de situatie voordat het Coronavirus Nederland en de wereld in zijn greep nam. Het is op dit moment moeilijk te voorspellen wat de effecten zullen zijn op het halen van onze duurzaamheidsdoelstellingen. Mensen werken thuis en geplande bijeenkomsten zijn uitgesteld. De lucht die we inademen wordt in ieder geval tijdelijk een stukje schoner. Vanuit het programma duurzaamheid gaan we samen met bedrijven, woningcorporaties, overheidsinstellingen en inwoners onverminderd door met het aanjagen van duurzaamheidsinitiatieven. Gezamenlijk nemen wij verantwoordelijkheid. Wordt vervolgd in ons volgende voortgangsbericht.

Dag van de duurzaamheid

Dit jaar willen we een follow up geven aan de Dag van de Duurzaamheid van vorig jaar door inwoners van de stad. Dus naast een business to business event streven we ernaar om ook een leuk groen festival neer te zetten gericht op 25 tot 35 jarigen. Met muziek, kunst en een groene winkel- en restaurantroute. We zijn inmiddels al weer in gesprek met onze partners in de stad en merken dat er veel animo is om weer de handen in elkaar te slaan. Als gemeente jagen we dit aan en zijn we een van de partners van het festival.

Filmpje Dag van de duurzaamheid 2019

Website

De komende weken werken we aan de eerste opzet van het 'Groen loket' op www.denbosch.nl/duurzaam. Via dit digitale loket kunnen inwoners en bedrijven praktische informatie vinden over duurzaamheid, bijbehorende subsidieregelingen en voorbeelden hoe anderen het aanpakken. Via verschillende campagnes gaan we de zichtbaarheid van dit loket vergroten. De eerste campagne die erop komt is 'Doe het nu' voor het stimuleren van energiemaatregelen door inwoners en bedrijven. Waarbij via de gemeente en Brabant Woont Slim subsidie-mogelijkheden en advies beschikbaar zijn.

www.denbosch.nl/nl/duurzaam

Gezonde, groene en klimaatbestendige leefomgeving

Beleidsplan Groen en Klimaatbestendig

Het klimaat verandert. Met extremere natte, droge en extreem warme perioden. Daar willen we ons op voorbereiden. We hebben in de Visie Duurzaam 's-Hertogenbosch vastgesteld klimaatbestendig te willen zijn in 2050. Om hier invulling aan te geven gaan we een beleidsplan Groen en Klimaatbestendig opstellen. Hiermee geven we antwoord op drie belangrijk en samenhangende thema's:

- Wateroverlast
- Hittestress
- Biodiversiteitsbevordering

Het resultaat wordt een beleidsplan met een visie, plattegrond, groenverordening en een bijbehorend uitvoeringsprogramma; waar projecten in staan hoe we dit gaan bereiken. We willen vragen beantwoorden als: hoe kunnen we ontbrekende schakels in de groenstructuur verbinden, om de biodiversiteit te bevorderen? Waar kunnen we hittestress effectief met groen bestrijden? En waar kan groen helpen om hemelwater op te vangen, om overlast te voorkomen? De planning is dat het beleid in de tweede helft van 2020 door de raad kan worden vastgesteld.

Meer bomen in 's-Hertogenbosch

In januari en februari plantten we al rond de 200 nieuwe bomen langs de Maastrichtseweg, Vlijmenseweg, Onderwijsboulevard, Zandzuigerstraat, Orthenseweg, Bruistensingel, Empelseweg, en de Treurenburg. In het Van Zwietenpark gingen ook de schoppen in de grond. Samen met kinderen van milieugroep Meander heeft wethouder Mike van der Geld een boom geplant. Deze boom is één van de ruim 60 nieuwe bomen die inmiddels in het park staan. In het Van Zwietenpark zijn 21 bomen gekapt en 60 bomen aangeplant. Daarnaast zijn er 39 staken geplant, die uiteindelijk ook uitgroeien tot bomen. Goed om te zien hoe óók jonge Bosschenaren betrokken zijn bij hun omgeving en klimaatverandering willen tegengaan. En dit zijn nog maar de eerste stappen om de stad groener te maken.

Tiny Forests in onze stad

Naast bomen planten gaan we ook Tiny Forests aanleggen. We hebben het afgelopen jaar afgesproken dat we vier Tiny Forests aanleggen in de stad, bij scholen en in de wijk. De bosjes bestaan uit inheemse bomen en struiken die door de kinderen geplant zijn. Ze hebben een positief effect op het groen en de biodiversiteit in de wijk. Ze dragen bij aan meer schaduw en luchtvochtigheid en hebben zo een positieve invloed op het klimaat op lokaal niveau. In het voor- en najaar van 2019 zijn al drie van de vier Tiny Forests aangelegd: in Rosmalen, Johan van Vladerackepark, in de wijk Haren-Donk en Reit en langs de Aartshertogenlaan. Dit gebeurde samen met buurtbewoners, vrijwilligers van IVN en plaatselijke basisscholen. Docenten van de basisscholen zijn opgeleid om de kinderen les te geven in groen en de biodiversiteit in de wijk. Voor deze lessen liggen er boomstammen die een soort buitenlokaal vormen. De Tiny Forests worden wetenschappelijk onderzocht op biodiversiteit door Wageningen Universiteit. De WU houdt bij

wat er leeft, zoals insecten, vogels en kleine zoogdieren. Dit voorjaar komt er nog een vierde Tiny Forest. De locatie hiervoor wordt nog bepaald.

Schone Lucht Akkoord

Schone lucht is belangrijk. Ook al is de lucht de laatste tientallen jaren veel schoner geworden, toch is luchtverontreiniging nog steeds een belangrijk gezondheidsrisico in ons land. Gemiddeld leven we in Nederland negen maanden korter door luchtverontreiniging. En bij één op de vijf kinderen met astma is de ziekte gerelateerd aan luchtverontreiniging. Doel van het akkoord is gezamenlijk de luchtkwaliteit in Nederland permanent verbeteren. Met onze aanpak van binnenlandse bronnen streven we naar een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016. Dat betekent dat mensen langer, gezonder en met meer kwaliteit leven.

In alle sectoren, van huishoudens tot vracht- en personenvervoer, van scheepvaart tot luchtvaart en van industrie tot de

landbouw, starten overheden in samenspraak met bedrijven en burgers initiatieven en acties voor schonere lucht. Bijvoorbeeld voor schonere brandstoffen, minder uitstoot van fijnstof en meer gebruik van elektrische motoren en de fiets. Draagvlak in de samenleving voor de maatregelen is een belangrijk aspect van het akkoord. Zo zullen ook burgerinitiatieven betrokken worden in de uitvoering, evenals ideeën en innovaties van het bedrijfsleven. Het uitzetten van de snuffelfiets, waarmee de luchtkwaliteit gemeten wordt, draagt bij aan bewustwording.

Groene 2e etappe van 'La Vuelta'

Het is nog onzeker of het evenement door kan gaan door de coronacrisis. Maar als hij doorgaat start de tweede etappe van de Spaanse wielerveden 'La Vuelta' vanaf de Citadel in 's-Hertogenbosch. Om de stad de hele dag in Spaanse sferen te brengen en iedere Bosschenaar mee te kunnen laten genieten, komen er aan de route zeven 'Plaza's'. Deze evenementenpleinen worden gevuld met tientallen initiatieven uit onze stad op het gebied van data, Jeroen Bosch, theater, carnaval, cultuur, topsport, urban en nog veel meer. Deze Plaza's hebben allemaal zogenaamde duurzaamheidsregels meegekregen. Zo mogen er nergens ballonnen en confetti gebruikt of uitgedeeld worden, wordt er nergens 'single use plastic' gebruikt en stimuleren én faciliteren we bezoekers te voet, met de fiets of het OV te komen. Ten slotte zamelen we alle afval gescheiden in.

Vrijwilligers aan de slag met natuurvriendelijk Achterpad in Maaspoort

Het Achterpad is de verbinding tussen het fietspad Prikpolder/ Ernst Schumacherstraat en de Empelse Dijk. Vrijwilligers willen dit gebied graag in samenwerking met de gemeente ontwikkelen tot een mooi en rustig stukje ecologische natuur. Het streven is om het grasland minder te maaien, zodat het zich beter kan ontwikkelen en er zo voedsel beschikbaar blijft voor vlinders en bijen. Daarbij zal de open en weidse structuur die het stukje land heeft, en wat ook typerend is voor dit gebied, behouden blijven. Een ecooloog, de wijkregisseur en de wijkmanager ondersteunen de bewoners bij het maken van een plan, het informeren van de omgeving en het vinden van financiering via het wijk-buurt en dorpsbudget. In korte tijd kon men starten met het planten van 22 mooie fruitbomen. Samenwerken voor de groene wijk Maaspoort!

Aan de slag met het verduurzamen van het evenementenbeleid

De gemeente 's-Hertogenbosch heeft haar beleid voor evenementen herschreven. Tijdens de informatiebijeenkomst van maandag 22 november 2019, bij Willem Twee Poppodium, is hier een toelichting op gegeven. Er is gesproken over het traject dat wordt ingezet om te komen tot het 'verduurzamen van evenementen'. In het proces van de beleidsvorming is het van groot belang om de evenementorganisatoren mee te nemen in het proces. De gemeente heeft uitgesproken om in gezamenlijkheid met organisatoren, overheid en leveranciers de nieuwe richtlijn op te stellen en organisatoren van kennis te voorzien. Voor de invulling van de richtlijn zullen in 2020 vijf informatie- en themabijeenkomsten worden gepland waarvan de eerste is geweest op 9 maart. Tijdens deze interactieve bijeenkomst is kennis gedeeld over duurzame evenementen op de diverse thema's. Thema's als organisatie, afval, energie, mobiliteit en boden/ groen. Het doel is om de 'duurzaamheidsrichtlijn evenementen' in september 2020 vast te stellen. 2021 wordt dan als pilotjaar ingezet om ervaring

met de richtlijn op te doen en aan te passen. De richtlijn zal vanaf 2022 definitief van kracht worden.

Oproep stenen eruit, groen erin!

Eind oktober 2019 vroegen we via social media waar we stenen en tegels kunnen vervangen door groen. Niet alleen mooi, maar ook goed voor de natuur en de opvang van regenwater. We kregen veel positieve en goede suggesties. We hebben 27 reacties ontvangen, en daarvan zijn er 5 die dit voorjaar verder uitgewerkt worden. Hier gaan we komende tijd mee aan de slag!

Video: oproep onttegen

Graveren: een duurzaam alternatief

Bewoners van de Willem Elsschotstraat hadden de gemeente gevraagd om een naambordje te plaatsen bij hun nieuwe speeltuin. Om wildgroei aan borden te voorkomen en de openbare ruimte overzichtelijk, verkeersveilig en leefbaar te houden plaatsen we zo min mogelijk informatieve borden. We hebben daarom de naam van de speeltuin op de bank gegraveerd. Een mooi en duurzaam alternatief.

600 mezenkasten in strijd tegen eikenprocessierups

In Vinkel zijn de kool- en pimpelmezen van harte welkom. Mezen zijn namelijk dol op rupsen. In de strijd tegen de eikenprocessierups roepen we dan ook graag de hulp in van deze vogels. De dorpsraad hing hier 100 nestkasten op. We hopen dat hier dit voorjaar veel mezenkoppels intrekken. In totaal stelde onze gemeente 600 nestkasten beschikbaar. Wijkraden, natuurgroepen en bewoners gaan zelf aan de slag om de vogelhuisjes in hun wijk op te hangen. Andere natuurvriendelijke maatregelen om de processierups te bestrijden zijn het inzaaien van kruidenrijke bermen, het uitzetten lieveheersbeestjes en het wegzuigen uit de eikenbomen van de eikenprocessierupsen. Met deze duurzame oplossing voorkomen we zoveel mogelijk de inzet van niet-duurzame middelen en voorkomen we uiteraard een teveel aan eikenprocessierupsen.

Voor de derde keer een regentonnenactie

Tijdens deze actie kregen inwoners van 1 tot en met 31 maart 2020 € 25,- korting op een regenton. Elk deelnemend tuincentrum verloot onder deelnemers van de regentonnenactie een mooi en groen tuinpakket. Een mooie reden om in de tuin aan de slag te gaan en meteen een regenton te installeren.

www.denbosch.nl/nl/kortingopeenregenton

CO₂- neutrale gemeente

Ruim 3 ton voor energiebesparing

De gemeente 's-Hertogenbosch heeft net voor kerst van het Rijk ruim 3 ton euro gekregen om energiebesparing bij particuliere woningen te versnellen. Met dit extra budget vergroten we het aanbod dat er nu al is via brabantwoontslim.nl. In de loop van 2020 komt het extra aanbod beschikbaar.

Een van de extra activiteiten waar buurten zich in de loop van 2020 voor kunnen inschrijven zijn de 'Energy Party's'. Een groep van circa 10 inwoners met vergelijkbare woningen meldt zich aan voor een huiskamerbijeenkomst met een energieadviseur. Voorafgaand stelt een energieadviseur een advies op in een van de woningen. Tijdens deze bijeenkomst wordt dit advies besproken

en toegelicht en krijgen deelnemers handvatten om zelf een individueel besparingsplan te maken. Met deze en andere acties verwachten we 4.000 huishoudens te bereiken in 2020. Het bestaande aanbod voor particuliere woningeigenaren is te vinden op:

www.brabantwoontslim.nl

Visie Energielandschap stap dichterbij

Eind 2019 heeft de ontwerp- Visie energielandschap ter inzage gelegen. Hierop zijn ca. 450 inspraakreacties ingediend. Een mooie stap in de richting van de behandeling en vaststelling van de visie door de Raad. Zodra de Visie Energielandschap is vastgesteld, kunnen concrete initiatieven voor zonneparken en windmolens op een integrale manier beoordeeld worden. Enkele tientallen grondeigenaren hebben al laten weten een plan te hebben voor grootschalige duurzame energie.

Energietransitieplan

Het huidige Energietransitieprogramma wordt dit jaar geactualiseerd in de vorm van een Energietransitieplan. Waarmee we een vervolg geven op de enorme energietransitie-opgave en een bijdrage gaan leveren richting het klimaatneutraal worden van onze gemeente. Dit plan wordt eind 2020 aan de gemeenteraad voorgelegd.

Warmtetransitieplan

In 2020 wordt het warmtetransitieplan voor de gehele gemeente 's-Hertogenbosch voorbereid. Het warmtetransitieplan geeft een beeld van welke wijze, en in welke volgorde, alle buurten en wijken van de gemeente aardgasvrij gaan worden, met als einddatum 2050. Het warmtetransitieplan wordt in 2021 aan de gemeenteraad voorgelegd.

Met vijf buurten op weg naar aardgasvrij

In vijf buurten verkennen bewoners en de gemeente gezamenlijk wat de mogelijkheden zijn voor overschakelen van aardgas naar een hernieuwbare energiebron. Dit zijn de wijken 't Zand, Hintham, Buitenpepers, Sparrenburg en Zuid. De ideeën lopen uiteen. Van aquathermie uit oppervlaktewater tot gebruik van restwarmte van bedrijven. Voor een van de vijf buurten vragen we budget aan bij het Rijk voor een zo genaamde 'proeftuin'.

We werken op dit moment aan de aanvraag voor een Proeftuin Aardgasvrij bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor de buurt 't Zand. Deze aanvraag wordt samen met de initiatiefnemers uit de buurt en de betrokken woningcorporaties voorbereid. De aanvraag moet vóór 1 mei aanstaande worden ingediend. Naar verwachting weten we rond de zomer of onze aanvraag gehonoreerd wordt. Als de Rijksmiddelen gehonoreerd worden, biedt dit –naast een intensief buurtproces- ook kansen voor lokaal ondernemerschap om hieraan mee te doen.

Verduurzamen gemeentelijke gebouwen

We hebben al bijna 30 eigen panden verduurzaamd: een mooie tussenmijlpaal. Het verduurzamen van onze gebouwen ligt daarmee goed op koers. Het eerste cluster van 30 is nagenoeg afgerond en de voorbereiding voor het tweede cluster loopt. Daarna start de uitvoering. We zijn ook begonnen met de verkenning van hoe we circulariteit kunnen toepassen in onze gebouwen. We verduurzamen niet alleen onze gebouwen, we houden hiermee ondernemers ook aan het werk.

Woningcorporaties aan de slag met Warmtewissel

Met acht Brabantse corporaties is een uitdaging, de 'innovatiechallenge', uitgeschreven voor een vervanger van de traditionele CV-ketel: de Warmte Wissel. Dit is een mooi voorbeeld van waar de woningcorporaties in de praktijk mee aan de slag zijn om de

ambities van het duurzaamheidsakkoord te verwezenlijken. Eind december 2019 is de inschrijving gesloten en zijn er 48 oplossingen aangeboden door de markt. Op 5 maart werden de winnaars van de vijf finalisten bekend gemaakt die hun oplossing mochten pitchen aan een vakjury en een groot publiek. BrabantWonen en Zayaz zijn beiden zowel deelnemer als organisator. Mooiland en JOOST zijn vrienden van de Warmtewissel en sympathisanten van de challenge. De acht corporaties gaan de winnende oplossingen in de praktijk testen, door samen met de winnaars proefopstellingen in daadwerkelijke huurderswoningen te realiseren. De Bossche corporaties gaan kijken of er ook een testopstelling bij hen geplaatst kan worden.

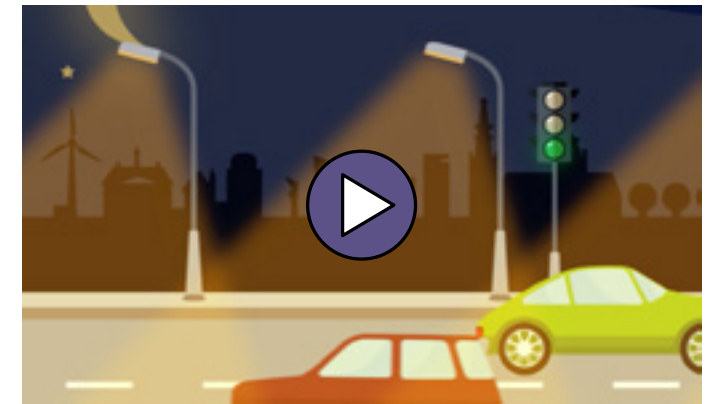
Al ruim 10.000 lantaarnpalen met ledverlichting

In onze gemeente staan ruim 31.000 lantaarnpalen. Met openbare verlichting willen we bijdragen aan een veilige omgeving. In de afgelopen jaren hebben we een forse inhaalslag gemaakt in het 'verledden' van deze verlichting. In 2012 hebben we de eerste 14

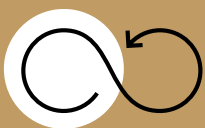
lantaarnpalen voorzien van led. In 2020 staat de teller op ruim 10.000. Dit is 30% van alle lantaarnpalen. Het energieverbruik is hierdoor in de afgelopen jaren met ruim 20% gedaald. We verwachten dat dit komende jaren verder daalt naar 35-40% en dat in 2029 alle straatverlichting voorzien is van ledlampen.

Slimme verlichting

Verder kijken we ook hoe we kunnen zorgen voor slim gebruik van de verlichting. Dat doen we bijvoorbeeld met sensoren. Hierdoor kan verlichting zich aanpassen. Aan bijvoorbeeld de drukte van verkeer en het weer. Is er geen verkeer? Dan dimt de verlichting. Is het donker door regen? Dan is er meer verlichting. Hierdoor is er altijd de juiste hoeveelheid licht op de juiste plaats. Zo besparen we energie. Een voorbeeld van zo'n slimme weg is de Oude Rijksweg tussen Hedel en 's-Hertogenbosch.

Animatie: Slimme weg

Waardebehoud van grondstoffen

Grondstoffen en afval

In de laatste maanden van 2019 hebben wij gezien dat het thema 'waardebehoud van grondstoffen en circulaire economie' in toenemende mate leeft. Wij zijn op het gebied van waardebehoud van grondstoffen continue op zoek naar kansrijke en waardevolle initiatieven om de doelstelling '50% minder (primaire) grondstoffen in 2030' te realiseren in onze gemeente.

Het Programmateam Duurzaam wordt steeds vaker benaderd door bedrijven die hier interesse in hebben of graag met ons mee denken over oplossingen. Onder andere een interview in Gemeentelijk Vastgoed met het artikel 'Verduurzamen gemeentelijk vastgoed' 'Gewoon Beginnen, tijdens het Bouwcirculair Congres heeft zeker bijgedragen aan de aandacht voor dit onderwerp.

Onderzoek duurzame Bouw & Infra

Avans Hogeschool heeft eind 2019 onderzoek gedaan naar Circulaire bouw & Infra. De belangrijkste conclusie is dat bedrijven veelal vrijwillig met dit onderwerp aan de slag willen of in ieder geval de urgentie voelen. Daarnaast geven bedrijven aan op zoek te zijn naar uniformiteit en duidelijke regelgeving. Diverse bedrijven zijn geïnterviewd en serieus geïnteresseerden hebben het aanbod gekregen om samen met ons mee te werken aan een kopgroep om het verschil te gaan maken. Daarbij hebben wij de verwachting uitgesproken dat dit thema op niet al te lange termijn geen keuze meer is bij aanbestedingen.

Gemeentelijke vastgoedportefeuille

Er is een nieuwe coördinator begonnen op de programmalijn Waardebehoud van Grondstoffen. Vanuit de afdeling Maatschappelijk Vastgoed is hij samen met Alba Concepts bezig met een strategie en het in kaart brengen van de gemeentelijke vastgoedportefeuille om te bepalen hoe deze nog duurzamer te maken. Daarbij wordt actief informatie uitgewisseld met de woningcorporaties die het duurzaamheidsakkoord Duurzaam Wonen 2018-2025 hebben ondertekend. Volgend kwartaal hopen wij u over de eerste resultaten te kunnen berichten.

[Lees artikel 'Verduurzamen van gemeentelijk vastgoed in 's-Hertogenbosch'](#)

Eerste wormencompost Amazones

Compost gemaakt door tijgerwormen? Het kan echt! Bewoners van de Amazones kunnen er vanaf nu gebruik van maken. Een jaar lang gooiden zij hun GFT afval in een wormenhotel. In september 2018 opende wethouder Mike van der Geld dit bijzondere wormenhotel aan de Baden Powellstraat. De eerste compost is al geoogst. Een duurzaam bewonersinitiatief waarbij bewoners hun GFT afval niet weggooien, maar samen de grondstoffen hergebruiken om compost te maken". Zo'n 30 huishoudens doen mee. Het wormenhotel is gefinancierd met subsidie uit het wijk-, buurt- en dorpsbudget.

www.s-hertogenbosch.nl/wdbudget

Duurzame mobiliteit

‘In 2050 is al het vervoer in ’s-Hertogenbosch schoon, toegankelijk en slim’. Onze ambitie is prettig wonen, leven en werken in ’s-Hertogenbosch, waarbij bereikbaarheid samengaat met comfortabel en veilig vervoer voor iedereen, dat zo min mogelijk het milieu belast. Samen met inwoners, bedrijven en anderen gaan we ervoor zorgen dat ’s-Hertogenbosch prima bereikbaar en leefbaar blijft.

Actieplan Duurzame Mobiliteit

In januari 2020 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over de kaders van het Actieplan Duurzame Mobiliteit. De ambitie is dat in 2050 al het vervoer in ’s-Hertogenbosch duurzaam,

toegankelijk en slim is. Het actieplan bestaat uit vier werklijnen: gedrag, samenwerking, infrastructuur en technologie. Het plan omvat talloze acties die we de komende jaren gaan ondernemen. Zo gaan we alle vormen van duurzaam vervoer stimuleren, voor inwoners en forenzen. We beginnen met de fiets en besteden daarna aandacht aan elektrisch rijden en deelmobiliteit. We verkennen in hoeverre mobiliteit voor iedereen in de gemeente beschikbaar is. Als datastad benutten we de kracht van data en slimme mobiliteit optimaal. Tot slot maken we onze infrastructuur op orde. We zetten daarbij volop in op de fiets, zoals met snelfietsroutes naar Zaltbommel en Eindhoven. En we investeren in gratis fietsenstallingen. Ook realiseren we voor inwoners en bezoekers met een elektrische auto meer laadpalen.

Animatie: Slimme weg

Community DuMo

Duurzame mobiliteit bereiken we door samenwerking en bundeling van krachten. In 2019 is gestart met de Community Duurzame Mobiliteit (DuMo). Momenteel zitten zo’n 12 stakeholders uit Den Bosch in het netwerk, dat dynamisch en groeiend is. De community omvat zowel fietspartijen, deelmobiliteitsaanbieders, automotive, onderwijs en belangengroepen. Elk met een eigen insteek en met een gezamenlijk doel: verduurzaming van vervoer in ’s-Hertogenbosch.

Deze Community gaat in 2020 verdere stappen nemen in de vorm van meer projecten en een platform voor verduurzaming van mobiliteit. Voor dit jaar zijn al enkele projecten opgestart of in voorbereiding op het gebied van deelmobiliteit, zoals een samenwerking tussen een lokale deelmobiliteitsaanbieder en JADS, waarbij op basis van data-analyses wordt gekeken waar idealiter potentie is voor deelmobiliteit. Ook zijn nieuwe samenwerkingsprojecten in voorbereiding, waarbij het doel is ook de vraagzijde te gaan betrekken in de vorm van belangen- en bewonersgroepen uit de gemeente. Verder worden contacten gelegd met het bedrijfsleven, via de BEC (Bossche Energie Coalitie). In de loop van 2020 dient dit te leiden tot concrete acties.

Bossche
Energiecoalitie*

www.bosscheenergiecoalitie.nl

Met ondernemers en vervoerders aan de slag met schone en slimme bevoorrading

Op 4 november 2019 heeft Ufuk Kâhya, wethouder Duurzame Mobiliteit, met vervoerders, logistieke partijen en binnenstad-ondernemers en –bewoners gesproken over de bevoorrading van onze binnenstad. Er was draagvlak om toe te werken naar een schonere bevoorrading: de stip op de horizon van 2025 zero-emissie werd gedeeld door de aanwezigen. Op 2 maart van dit jaar heeft er een vervolgbijeenkomst plaatsgevonden met deze partijen waarbij acties zijn bedacht die op korte termijn uitgevoerd kunnen worden om de bevoorrading slimmer te organiseren. Deze worden de komende periode verder uitgewerkt.

SPROUT en stedelijk mobiliteitsbeleid

SPROUT is een samenwerking van 29 Europese partners, zoals universiteiten, onderzoeksinstituten en steden. De laatste jaren groeit het aandeel van ‘nieuwe mobiliteitsdiensten’ in steden, zoals deelauto’s, deelfietsen, elektrische steps en nieuwe vormen van voertuigen in diverse steden in Europa. Deze nieuwe initiatieven worden vaak vanuit markt of samenleving geïnitieerd. De veranderende stedelijke mobiliteitsomgeving vormt een grote uitdaging voor mobiliteitsbeleid in steden.

SPROUT wil het stedelijk mobiliteitsbeleid ondersteunen door op basis van praktijkervaringen innovatieve oplossingen toe te passen en zo het toekomstig lokaal beleid mee te sturen. Hierbij geldt dat de transitie naar duurzame stedelijke mobiliteit een tweedegemene deler is: alle steden kennen een min of meer gelijke opgave: klimaat, leefbaarheid en inclusieve mobiliteit. Als hoofdstad van Noord-Brabant nemen we deel aan dit driejarig onderzoekprogramma en leggen we de focus op het leren van deelmobiliteitsinitiatieven en slimme schone bevoorradingsinitiatieven.

Snelfietsroute Zaltbommel – ’s-Hertogenbosch

Er komt een snelle fietsroute (F2) tussen Zaltbommel en ’s-Hertogenbosch. Bestaande fietspaden worden verbreed en kruisingen verbeterd en er komen nieuwe fietspaden, een tunnel en een brug. De fietsroute is eind 2022 klaar en is dan ook een snel en veilig alternatief voor de automobilist die over de drukke A2 rijdt. We werken hierin samen met de gemeenten Zaltbommel en Maasdiel, de provincies Gelderland en Noord-Brabant, de fietsersbond en het Rijk.

Filmpje

Vak je fiets!

Op een aantal locaties in de binnenstad is er hinder door gestalde fietsen. De campagne 'Vak je Fiets' heeft laten zien dat als fietsen netjes in vakken staan, er ruimte overblijft voor voetgangers. Inmiddels zijn, op basis van positieve ervaring bij de McDonalds, testen geweest bij de Hema. We zoeken nu naar een duurzame invulling van de geteste fietsvakken.

Video: vak je fiets-actie

Duurzaam naar de binnenstad met de feestdagen

Om de bezoekers van de binnenstad tijdens de feestdagen te verleiden tot duurzaam mobiliteitsgedrag is door middel van een gesponsorde facebookpost het fietsen en de transferia nog een keer extra onder de aandacht gebracht. Deze actie viel onder de campagne 'WelkomVerder' waarbij we specifiek inzetten op gastvrijheid en bereikbaarheid met betrekking tot de bezoeker van de gemeente 's-Hertogenbosch.

Video: campagne 'WelkomVerder'

Fietsmaatjes

De Stichting Fietsmaatjes bestaat uit vrijwilligers die fietstochten op een duofiets willen aanbieden. Aan mensen die niet meer zelfstandig kunnen of durven fietsen. Bijvoorbeeld mensen die niet goed kunnen bewegen, zien, horen of met dementie. Wethouder Ufuk Kâhya probeerde het uit en ging op pad met de duofiets. "Dit plan helpt mensen om op een sociale manier letterlijk in beweging te komen. Daarnaast gaan deelnemers positief met hun gezondheid om."

www.fietsmaatjesdenbosch.nl

Colofon

Dit voortgangsbericht wordt uitgegeven door Programma Duurzaam van gemeente 's-Hertogenbosch.

De eerste editie is uitgegeven in april 2020 en verschijnt daarna op regelmatige basis.

Redactie: Programma Duurzaam
Vormgeving: Studio Daad

www.denbosch.nl/nl/duurzaam

